

JAK ZMÍRNIT NEGATIVNÍ DOPADY PANDEMIE NA VZDĚLÁVÁNÍ A DUŠEVNÍ ZDRAVÍ DĚTÍ

Komplexní soubor návrhů opatření pro všechny stupně vzdělávání

České pojetí nouzových opatření spojených s pandemií COVID-19 dopadlo na děti a dospívající velmi tvrdě. Uzavírka škol byla v ČR jednou z nejdelších na světě. Děti a dospívající nemohli po dlouhé měsíce navštěvovat obvyklé volnočasové aktivity ani trávit čas se svými kamarády. Negativní dopady dlouhodobé izolace jsou patrné nejen v oblasti vzdělávání, ale významně také v oblasti duševního zdraví a celkového wellbeingu.

Co pozorujeme? V důsledku pandemie se prohloubily nerovnosti ve vzdělávání, narůstají duševní obtíže i patologické chování. Dětem hrozí kvůli problémovému chování či záškoláctví umístování do psychiatrických a ústavních služeb, předčasné ukončení vzdělávání či vracení dětí ze škol do školek a propadání.

Investice do vzdělávání a rovných příležitostí mají vysokou návratnost a jsou prevencí budoucích sociálních a ekonomických problémů společnosti. Česká odborná společnost pro inkluzivní vzdělávání proto přichází s návrhy opatření, jak tyto negativní a stigmatizující dopady co nejvíce zmírnit.

CO MŮŽEME UDĚLAT HNED (OPATŘENÍ V KRÁTKODOBÉM HORIZONTU)

1. Efektivně finančně podpořit obnovu vzdělávání v ČR na všech stupních (s využitím zdrojů Národního plánu obnovy).
2. Pomáhat všem dětem a mladistvým, kterým se ve škole nedaří či mají duševní obtíže.
3. Vyhlásit boj školní neúspěšnosti a zajistit dostupnost doučování pro každé dítě, které jej potřebuje.
4. Do podpory ohrožených dětí zapojit všechny kapacity (pracovníky ŠPP, učitele, asistenty pedagoga, vychovatele, dobrovolníky, knihovny, studenty pedagogických fakult).
5. Podpořit vzájemné doučování žáků, spolupráci a dobré vztahy.
6. Zajistit dostupnost školních poradenských služeb pro všechny potřebné děti i rodiče.
7. Pravidelně informovat rodiče i děti o kontaktech pomoci (např. Linka bezpečí, Linka pro rodinu a školu, Zapojme všechny, web Opatruj.se a další podpůrné služby).
8. Informovat pedagogy, jak poznat ohrožené dítě a jak mu úspěšně pomoci.
9. Zaměřit se na základní obsahy a kompetence a nestresovat děti množstvím učiva. Podpořit dobrou adaptaci dětí.
10. Řídit proces zmírnění dopadů pandemie na centrální úrovni (např. v rámci specializovaného odboru na MŠMT).

NA CO JE NUTNÉ SE ZAMĚŘIT DÁLE (OPATŘENÍ VE STŘEDNĚDOBÉM HORIZONTU)

1. Zajistit dostupnost podpůrných opatření pro všechny pandemií poškozené děti.
2. Zajistit dostupnost a systémové financování poradenských a psychosociálních služeb ve všech školách a školských zařízeních.
3. Podporovat ve školách duševní zdraví žáků a rozvoj socio-emočních dovedností. Programy primární prevence cílit více na témata duševního zdraví.
4. Systémově přispívat dětem ze sociálně znevýhodněného prostředí na konektivitu (např. v rámci přídavků na děti).

NA ČEM JE TŘEBA PRACOVAT NEUSTÁLE (OPATŘENÍ V DLOUHODOBÉM HORIZONTU)

Na individualizované podpoře dětí, vzdělávání pedagogů a posilování kapacit odborníků.

Co konkrétně navrhujeme:

1. Zajistit předškolní docházku dětí ze socioekonomicky znevýhodněného prostředí a preventovat jejich předčasné odchody ze vzdělávání.
2. Soustavně vzdělávat pedagogické pracovníky v oblasti duševního zdraví dětí a minimalizace dopadů traumat na děti a mladé lidi.
3. Připravovat budoucí pedagogy v oblasti podpory duševního zdraví a práce s heterogenními kolektivy.
4. Navyšovat kapacity odborných služeb (krizové a podpůrné sociální a zdravotní služby) a podporovat zavádění multidisciplinárních týmů na podporu duševního zdraví do školského prostředí.

DALŠÍ DOPORUČENÍ NA ÚROVNI MŠ

1. Zajistit všem dětem komplexní screening školní zralosti.
2. Efektivně využívat odkladů školní docházky.
3. Individualizovaně podporovat předškoláky a děti s odkladem školní docházky.
4. Organizovat reedukační kroužky.
5. Podporovat docházku dětí ze socioekonomicky znevýhodněného prostředí do MŠ.

DALŠÍ DOPORUČENÍ NA ÚROVNI ZŠ A SŠ

1. Zamezit masivnímu vracení dětí ze ZŠ do MŠ z důvodu školní nezralosti.
2. Omezit propadání dětí z důvodu školní neúspěšnosti.
3. Zajistit zvýšenou individualizovanou podporu dětí v prvních a druhých ročnících ZŠ.
4. Usnadňovat dětem přechod mezi jednotlivými stupni vzdělávání.
5. Bránit předčasným odchodům ze vzdělávání.

Když se zapojíme všichni a podaří se nám realizovat co nejvíce těchto doporučení, pomůže dětem i školám k lepším podmínkám pro vzdělávání.

Pojďte s námi do toho!